

Bruksgatans hus längst till vänster kallades "Höga Trappan" resp. "Låga Trappan" i mitten tvättstugan, till höger vedbodar. Foto från 1930-talet.

BRUKSGATANS SÖDRA SIDA SEIT FRÅN VÄSTER; huset längst bort byggt 1764 är Finspångs äldsta bostads-
hus, sedan byggda: 1767, 1770, 1772, 1776, 1778 samt längst till v.1815 kallades "Höga Trappa".
Ägdes till Metallen som lät genomföra en renovering på 1940-talet då bl.a.ingångarna flyttades
från södra sidan till norra sidan, utom hus "1764" som blev orört då man trodde att här skulle väg
51 få en ny sträckning. Kommunen övertog husen 1975 som 1980 lät modernisera "1764" för 1,1 milj-
oner kr. och blev då på sommaren Fritidskontor och Turistbyrå.

BRUKSGATAN MED TILLHÖRANDE TVÄTTSTUGA SEIT FRÅN SYDÖST; Tvättstugan revs i samband med renoveringen av husen på 1940-talet. Till v. var potatisland (Se Finspong Personalia sid.54) Samtliga foton i denna typ tagna av Fotograf Viktor Boije på 1930-talet.

"SPETTALIN" - byggt i slutet av 1750-talet i en våning som hospitalshus för fattiga och orkeslösa. Påbyggdes en våning på 1850-talet. Fanns med säkerhet 1784 skolinrättning, som fanns till 1875 då Ekmanska skolan invigdes. Skollokalen var här i norra delen, i en enda stor sal, 12,3 met. lång, 5,4 met. bred och nära 3 met. hög. Var sedan bostadshus tills det revs i okt. 1966.

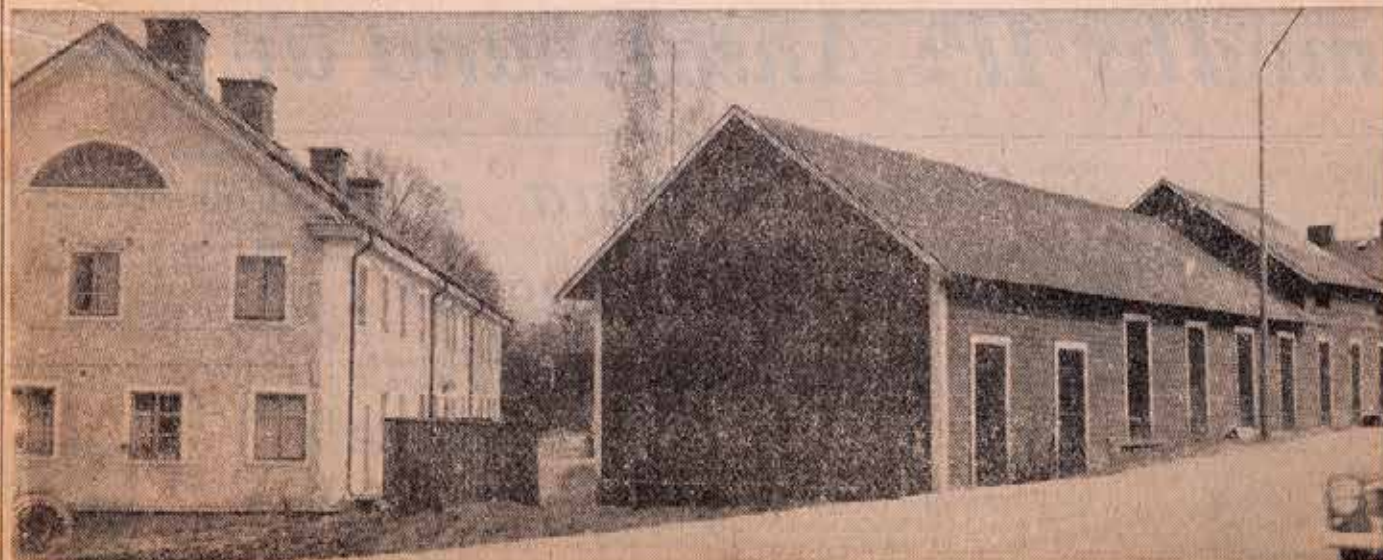
Finspångs egen Hembygdsikon Evert Pettersson(1904-1987) meddelat att rivningen av Spettaln var det största kulturmord som skett i Finspång genom alla tider, och den dagen då rivningen började kunde han inte vara på orten, utan lämnade Finspång den dagen.

Finspångs egen Hembygdsikon Evert Pettersson exhibitat av posten till alla orter

Foto F-ug Allm. sid. 58-61

28-4

1965

Det gamla Spettaln kommer kanske snart nog att försvinna ur bilden i Finspång. Redan nu har man börjat med uthusen, som dock inte torde vara de ursprungliga.

Gammal bebyggelse bort vid sanering i Finspång

"Innan man lämnar Finspång, bör ej förtigas, att här nyligen blifvit byggde ett ansevärt stort Hospitals-Hus af sten, uti hwilket många Gamle och Fattige komma at underhållas för Bruks-Ågarens Räkning. Nu är kammar-Herrn Johan Jacob De Geer Herre til Finspång." Citatet är hämtat ur Beskrivning över Östergötland av Carl Fredrik Broocman år 1760, och den byggnad, som är beskriven, är gamla och för Finspångsborna så välkända Spettaln. Dess dagar börjar nu bli räknade, då saneringen av området där huset ligger påbörjats med rivning av uthusen.

Ur Beskrivning över Östergötland av Per David Widegren år 1817 kan man läsa att "Ett Hospital, der 10 Fattige wårdas, och en Fri-Skola för Bruksfolkets barn, höra till de fromma Stiftelser, som här finnas". Vid tiden för beskrivningens tryckning "war antalet af Betjening och Arbetare wid Bruket, med kvinnor och barn, inalles 434 personer". Ur sitt ovärderliga klipparkiv har intendent Eric Larson hjälpt oss att få fram en del uppgifter om den gamla välkända byggnaden. Han konstaterar att Spettaln ursprungligen är uppförd i en våning, men antagligen under senare hälften av 1800-talet påbyggdes den med en våning. De nu rivna uthusen är antagligen inte de ursprungliga.

H.J. BERG FÖDD I HUSET

I lärarbostaden en trappa upp i Spettaln föddes Hjalmar Berg, som blev undervisningsråd. I en artikel i Östergötlands Dagblad den 13 maj 1935 refereras ett tal, som Hjalmar Berg höll i Finspång inför Finspångskretsens av Sveriges allmänna folkskollärarförening, där han berättade minnen från sin lärjungetid vid Finspångs folkskola. Åhörarna

fick följa honom på en resa till Finspång, och vi citerar: "Färden gick vidare utefter 'Gatan', förbi verkstäderna och så fram till målet, ett stort grått hus, kallat Spettaln, en förvrängning av hospitalet. På 1880-talet var på nedre botten i ena änden av byggnaden skolan inrymd, i den andra lärarbostad. Ytterligare ett rum fanns på övre våningen. I övrigt var det arbetarbostäder och ålderdomshem. Maj-Lotta, en gammal dödstum kvinna, vakade över skolan som en riktig gårdvar, och respekt hade hon med sig.

Skolan har gamla anor, men man kan ej med bestämdhet säga hur gammal den är. På 1600-talet ägdes bruket av Louis De Geer, som var mycket intresserad av skolväsendet, och år 1642 inkallades dåtidens främste pedagog Comenius i och för rådpåläggning med Axel Oxenstierna. Det var fråga om omläggning och förbättring av det dåtida skolväsendet. Troligt är att det från denna tid varit skola i Finspång."

FRIDTJUV BERG MINNS

I oktober 1912 invigdes Högskolan av ecklesiastikministern Fridtjuv Berg, och ur Östgöten av den 22 ok-

tober saxar vi: "Helt nära den plats, där vi äro samlade, befinner sig ännu den äldsta skollokal på Finspång, om vilken jag har personlig kännedom. Den var inrymd i den långsträckt byggnad, som fortfarande lär bära samma namn, som den under min barndom allmänningen bar, nämligen Spettarn, dvs hospitalet, dvs fattighuset. Där var ock lärarbostaden, och det hör till mina första minnen, att jag som liten pilt tidigt på Luciadagens morgon brukade få följa min mor ned till fattighjorden och hålla sockerskålen eller gräddkannen, när hon bjöd dem på kaffe. Samboendet var ingalunda en tillfällighet, det var snarast ett skäende uttryck för forna tiders åskådning. 'Fattigskolan' var för ett århundrade sedan rent av folkskolans officiella benämning, och det låg då intet som helst stötande i dess inrymmande under fattighusets tak."

De kommunala myndigheterna kommer att ordna pengar för Spettalns rivning i nästa års stat, men blir det sysselsättningsproblem för byggnadsfolket i köpingen, kan rivningen bli ett objekt redan i år.

Freddie I

TVÅ FOTON AV "SPETTALN" direktkopierade från Kemigraf Axel Johanssons glasplåtar(något ljusskadade) OBS att körbron höjts på nedre bild vilket skedde år 1918 för allt större järnvägstransporter skulle kunna passera under. Enligt Evert Pettersson med sitt stora kunnande om bl.a.byggnadsteknik, och för mej med ikonstatus, var rivningen Finspongs värsta kulturmord genom alla tider. Se gedigen historik om "Spettaln" av David Eriksson införd i Risingebygds årsskriften 1994 sidan 3 och följande.(Om Evert se Div.40b^f)

3 Foton av "SPETTALN" tagna av Fotograf Stig Skoglund 1959. Kvarternsnamnet var "TELEGRAFEN 3". Skolföreståndare Anders Berg infl. 1858 och fick sin bostad om 2 rum och kök 1 trappa upp i Spettaln. När han utfl. till åt sig nyuppfört hus 1863 blev hans bostad "Angbåts Contoir" enligt en prydlig skylt vid ytterdörren, residerade "Skaffaren" el. Faktor Jacob Kindström som var här till 1868 då han uppbyggde det s.k. Lagerströmska huset.

VY ÖVER NYA JÄRNVÄGSBRON byggd 1918 för planerad persontrafik på järnväg till Lortorp, Finspongsån, del av Bruksgatan samt Finspongs Bruksmagasin byggt 1793, rivet i April 1950, Hellestads och Tjellmos magasin revs 1944, foto således C:a 1948, se omstående sida samt sidan 63. Utfyllnad här för ny bro, se Foto sidan 96.

JÄRN OCH SPANNMÅLSMAGASINEN straxt norr om Spettaln. Till h.övre bild tillhörigt Hellestad, till v.och nedre bild Finspongs Bruks Järnmagasin byggt 1793, rivet i slutet på April 1950. O.B.S. att den ljusa byggnaden på gaveln även synes på bild sidan 61 ned. Här var även ändstation för Lotorpsbanan.

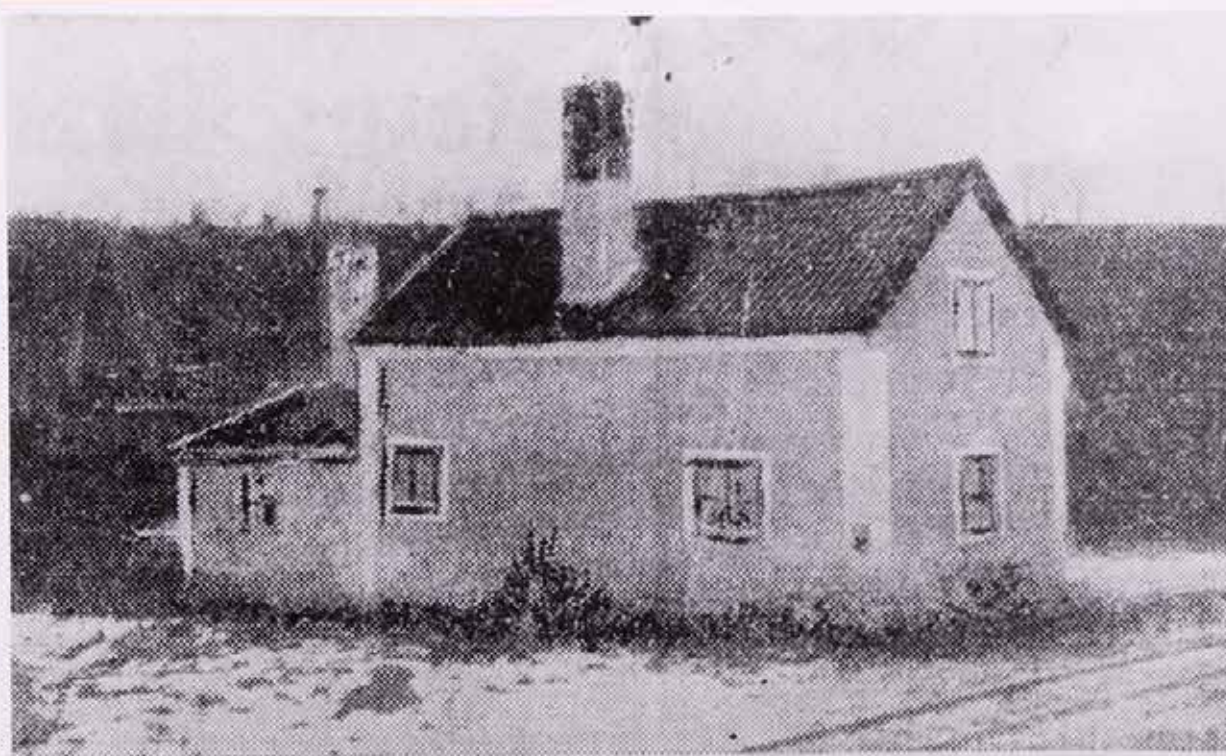
STAL:s UTBYGGNAD DE GEERSVERKSTADEN som synes i bakgrunden till h. byggdes sommaren 1944 och invigdes den 8 December 1945.

JÄRN OCH SPANMALSMAGASIN FÖR HELLESTAD OCH TJELLMO S:nar uppfört 1780 i liggande timmer, revs 1944. Till h.nedre bild skymtar hörnet av Spettaln.

Kopia från

Finspongs äldsta arbetarbostad, Kapernaum.

KAPERNAUM byggt 1755 (se gavel) Här skall Mertens en tid haft sitt Konstgjuteri. I högra delen (nedre bild) var tvättstuga och vedbod. Gaveln till h. tillhörde ett Bruksmagasin. Kapernaum köptes och revs av Malkolm Andersson och av teglet byggde han sin Villa Sjövik 27, färdigt 1921. Han fick tegel över och sålde det för 100:- som användes som utfyllnad för nya brons brofäste (se nästa sida)

VY ÖVER SPETTALN och järnvägsområdet. Spettaln revs Okt.1966, järnvägsvagnar till Metallens lager, upphörde 1960. Till v.järnvägsmagasin för utlämning av tyngre gods. Här fanns även Bruksmagasinen, rivna 1944 och 1950. I mitten Villa Lagerström, se Foto F-ng Pers.sid.30-31. Canonkopia ur bok 8.2.2015.

SPETTALN var 14 meter brett och 40 meter långt, när nya sjukhuset vid Bönnern stod färdigt 1884 och nya ålderdomshemmet vid Risinge samma år, fungerade sedan Spettaln enbart till bostadshus tills det nedrevs. Enligt F-ngs egen hembygds- och byggnadsikon Evert Pettersson så var det det största kulturmord som skett i F-ng att riva en sådan kulturbyggnad, och meddelat mig att den dagen de börja nedrivningen "då kunde jag inte vara på orten". Canonkopia ur bok 7.11.-16.

"NYA BRON" påtänkt redan 1906, slutgiltiga förslaget fastställt 10.12.1920. 16.3. 1921 skrevs kontrakt med A.B.Arnerad Betong Malmö; kostnaden blev 348,000:- Bron avsynad och godkänd 8.11.1922. Tidigare var enda vägförbindelse genom Finspong över Bruksområdet och Hällestadsbron. Upphörde som broförbindelse den 2.11.1967 då nya bron öppnades. Revs våren 1970. Foto år 1924. (även ned)

VIADUKTEN INTILL SPETTALN tillv.äldsta huset till Bruksgatan. Där stod på tvären det omtalade "SION" som måste rivas för vägens sträckning. I brofästena ligger det tegel som omnämns vid "Kapernaums" rivning. Viadukten revs 1962. Foto 1924.

Fotokopia

DEL AV SKUTEN OCH GAMLA JÄRNVÄGSBRON, till v.i bakgrunden synes Butgården, till h.ett Uppsättningshus. Foto C:a 1920 synes pågå utfyllnad för vägbank till vänster=nya bron. Se omstående sida samt Foto Ämnen sid.89. Anjotr.kopia 19.1.-04.

Kopia 9x18

DEL AV SKUTEN OCH "NYA BRON". Upp till v.skytter taket till Forstedtska Villan(se sid.90a) I vasskanten synes en gässbur. Foto år 1936.

Del av Skutbosjön, ett godståg passerar järnvägsbron mot Lotorp.
OBS riklig vass! Foto år 1924. Canonkopia 1.2.2016.

Canon 9a 14 bilder

Vy över strömmen, järnvägsbron i bakgrunden. Upp till vänster finnes
Auroras Tempel. Foto år 1940. Canonkopia 1.2.2016.

VY MOT 1922-ÅRS BRO (se foto F-ng Allm.sid.65) och Aurorapemplet. Samma motiv sommar se Ämnen sid.M. Foto år 1940. Canonkopia 1.2.2016.

KANALEN NEDANFÖR KRAFTSTATIONENS utflöde, med kanalbron högst upp samt gångbro över kanalen in till Slottsparken. Väl använd plats för vinterförvaring av båtar! Till höger skymtar STAL:s verkstäder. Foto troligen från 1930-talet.

Finspong. Parti av Skutbosjön med Järnvägsstationen.

VID "BASTUDDEN" på 1890-talet i båten sitter "Kalk-Sven" Sven Persson f.1839 i Vånga. Bodde i Sundshagen "Varvet" 1876, till Finspong 1888.

Busshållplatsen, Finspång.

Foto: Carl

1950-talsvy över Busstorget. Taxistation vid bortre ingången, Pressbyåkiosk vid markisen. På bortre gaveln syns I.C.macken nedlagd 1973. Till höger Posthuset, i mitten i bakgrunden "Spettaln" med uthus. Till vänster skymtar del av Bruksgatan.

FINSPÅNG. Hotell De Geer

17227

VY ÖVER BUSSTORGET, Busstationen och Hotell De Geer C:a 1960.
Foto Hotell De Geer; se sidan 90b. Vykort från Allan Iöf.

TVA 1960-TALSVYKORT på Hotell De Geer av fotograf Öijerud, på övre foto synes hans fotoaffär rakt fram; klockan är 11,00! Vykortsförlag Finspongs Bokhandel. Hotell De Geer se även foto Pärm II sidan 90b. Canonkopior 6.7.2014.

FÄRGVYKORT skrivet 5.6.1978. Intressant vilka affärer som fanns då. 1968 sålde Carl Kindblad sina affärslokaler i centrum till Norrköpings sparbank, och överflyttade då hit i den då nybyggda Bankfastigheten och förhyrde här 600 m² till sin livsmedelbutik Cityhallen. I bakgrunden Hotell De Geer. Vykortsfoto Sven Samelius, Ultraförlaget Stockholm. Canonkopia 9.7.2014.

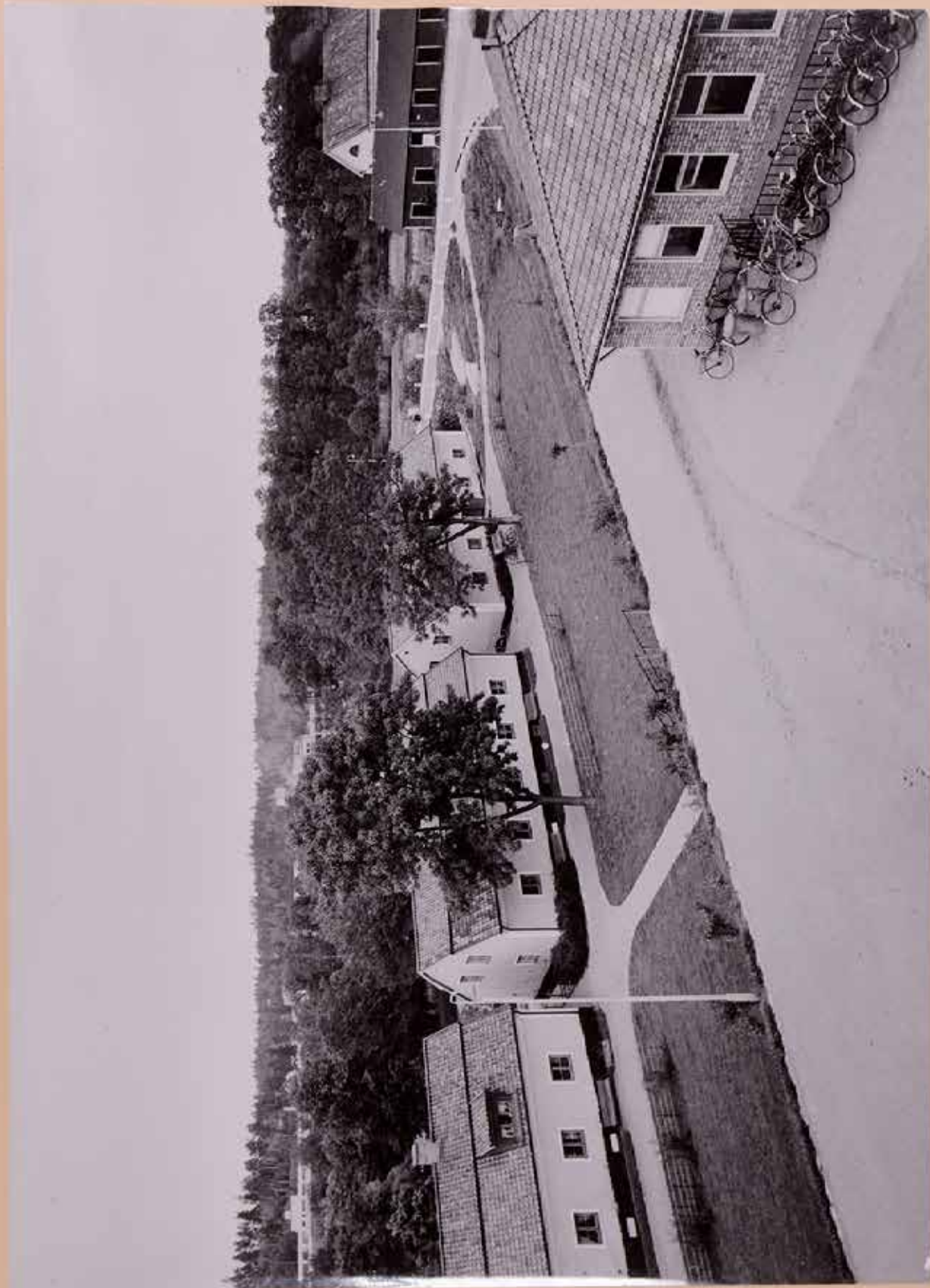
VY ÖVER BERGSLAGSTORGET C:a 1960, de senaste modellerna av "Dollargrinen" framträder av sina stolta ägare. Vykort Förlag: Finspongs Bokhandel. Canonkopia 10.8.2019 ur Inge Magnussons stora vykortssamling (1,286 st.)

VY ÖVER BERGSLAGSTORGET sedd från "Skrattparken", här byggdes ny genomfart 1955-56 (se sid. 92c) på foto går genomfarten fortfarande bakom häcken och vidare upp och rundar bankhörnan och in i centrum. Nedre foto Vykort poststämplat 13.9.1958 och genomfarten går nu genom "Skrattparken". Busstation och servicehus till vänster med I.C.-macken på gaveln. Båda Canon 10.8.-19.

KPM 1544602

VY ÖVER DEL AV BRUKSGATAN, "Spettaln" med uthus till höger. Busstationen på torget med servicehus invigdes 15.10.1947. Finspons Taxi hitflyttade 1948 från en plats mitt för Folkets Hus. På motsatta gaveln fanns en I.C.-mack, fanns 1951 och troligen från husets byggnad, nedlades 1973. Byggnaden nedrevs vecka 38 år 1990. Foto 1959 av Fotograf Karl Erik Hjertqvist.

HELLESTADSBRON, påbörjades 1770 om utformning för broförbindelse. Lång tvist mellan Risinge och Hellestads S:nar vem som skulle bekosta bygget; Hellestads Bergslag var stort då med alla sina transporter. Kongl. Majts utslag 1776 beslutade till Hellestadsbornas fördel, då brobygget startade. Fanns tidigare 60 meter uppströms en tidigare bro. Brobyggare var Mattias Uhr från Mora med sina Dalkarlar bodde under byggtiden det som nu är Bruksmuseet. Brobygget kostade 8,176 Daler Kopparmynt. Var enda vägförbindelse över strömmen till ny bro byggdes 1922. Byggnaden till vänster tillhörde först Handelsföreningen, sist Birger Perssons Sportaffär, revs hösten 1967.

1930-talsvy över Hellestadsbron. Rakt fram pågår stenkrossverksamhet. At höger upp pågick under 1938 schakt för Koppar- Mässing och Nysilverplåt, senare till vänster tillkamm Koppar och Aluminiumtillverkning. Längre upp till h.är "Luffarkammaren".

VY AV BÖERNR UPPSTRÖMS HELLESTADSBRON; Vykort från 1900-talets början. Till vänster skymtar Handelsföreningens lokaler samt längre bort Lasarettet.

VID HELLESTADSBRON PÅ 1920-talet. Till vänster Handelsföreningen, Gavelhuset ombyggt 1918 som Filial till Handelsföreningen. Sist Birger Perssons Sportaffär.

Vårdshuset köpt 1974 från Gränges till Odd Fellow logen 144. Tidigare renoverat 1945 och 1982. Ägare sedan 2004 Niklas Bethe. Utbudit till salu 23.5.2009 för 2,450,000:- ingen köpare. Sjunde konkurs 2009, utbudit på exekutiv auktion 3.10.2009 och jan.2010 ingen köpare. Öde och tomt efter konkursen 2009, till Bethe sålde till Vallonbygden AB i augusti 2014 för 3,200,000:- som i mars 2015 startade en genomgripande ombyggnad interiört för en kostnad om 25 millj.kr.inklusive inköpspris. Färdigt för visning "Öppet Hus" 17.1.2016 där nu all ledning för Vallonbygdens verksamhet är samlad, och kallas nu för "Vallonhuset".

Foto: Börje Gäver
nator. Fastighetschef Patrick Eriksson växlar några ord

Tel 0122-15000 Fax 0122-19333 **FINSPÅNG**

20.10.95

ARKIVBILD Foto: RIKARD W. LARSSON
Krögarparet Jan och Magnhild Nilsson planerar att sälja Finspångs vårdshus. Vårdshuset har gamla anor. Byggnaden uppfördes redan 1818.

Planerar att sälja Finspångs vårdshus

RIKARD W. LARSSON

Finspångs
Krögarparet
Magnhild
mer än 50 år
branschen i
Finspångs v
- Vår äld
vägande st
ningen, så
son.
Enligt Jan N
hustrun seda
sälja verksa
de nära sig
- Jag räkn
takt med en
der antingen
tern. Att v
verksamhet
sultatet av
ring.
Makarna
verksamhet
vårdshus i

ÖPPET
HUS

VÄLKOMNA ATT BESÖKA VÅRT
NYRENOVERADE VALLONHUS!

ÖPPET HUS 17 JANUARI 10.00-14.00, BRUKSGATAN 19.

Vallonbygden AB
Telefon 0122-249 20
www.vallonbygden.se

VALLONBYGDEN

Men bud

Exekutiv auktion av fastigheter

2009-10-28, Kungsgatan 23, ingång Gasverksgränd, Linköping

Kl 13.45 Vårdshus Finspång D: 3.10.09
Beläget i centrala Finspång nära Finspångs slott, Bruksgatan 19, Finspång. (Finspång Vårdshuset 1) Areal 442 kvm. Byggnad i 3 plan ovan mark samt källare. Entréväning med restaurang med matsal, kök och entrétytor, våningsarea ca 350 kvm. Vån 2 och 3 inrymmer kontor och salar. I kv finns bl a ett rum m bar samt förvaringsutrymmen. Total uthyrbar area ca 792 kvm. Taxv 1 156 000 kr. Markn.v 2 700 000 kr. Visning 2009-10-15 kl 14.00, enda tillfället.

Kl 15.15 Villa i Gusum

Belägen i småhusområde i östra Gusum, ca 10 km fr Valdemarsvik, Tallstigen 15, Gusum. (Valdemarsvik Gusum ca 119 kr. Maj 15.00,

Fördeh
kl 14.00
som ha
snarast
samma
Auktion
För me
www.k

FINSPÅNG

Vackert kulturhus utmed ån vid Slotts-
parken i centrala Finspång! I entréplan
drivs idag Finspångs Vårdshus. Övriga ytor
har stor potential för ex lägenheter.

UTGÅNGSPRIS: 2 450 000 kr
BRUKSRE: 792 m²
TOMT: 411 m², frukost,
GAS, el, v, k.

23.5.09

VARFLODEN DEN 16:e APRIL 1951 som raserade ett valv på Hellestadsbron, men uppbyggdes snarast. Fotograf Stig Skoglund.

Finspong: Gamla Hotellet.

VÄRDHUSET eller "GAMLA HOTELLET" byggt 1818 som Värds och Tingshus under ledning av Bergmästaren och Bruksförvaltaren Detloff Odelstjerna. Tingslokalerna var i 2:a våningen tills år 1879 då Brukspatron Carl Ekman lät bekosta ett nytt Tingshus i Hällestad (se Foto H.pärm sid.14e ned) och i utbyte erhöll han de då lediga lokalerna här. (Tidigt tingslokal se Foto och text F-ng Allm.sid.112-2, 112e) Blev om- och tillbyggt 1947-48 vid högra gaveln. Köpt 1974 från Gränges till Odd Fellow logen 144. Renoverat 1982. Ägare från 2004 Niklas Bethe, han sålt Aug.2014 till Vallonbygden AB för 3,200,000:- som gjort invändig total ombyggnad för att här bedriva hela sin kontorsverksamhet, och kallar nu byggnaden för "Vallonhuset" färdigt öppet-hus-visning 17.1.2016. Vykort före tillb.åt H.

EE

Så även kop. Tidsart, skt. 1932

Gamla värds huset i Finspong.
Tingslokal, m. m. uppf. 1818, nedr. 1932.

FLYGELBYGGNAD TILL VÄRDHUSET "GAMLA KROGEN" uppbyggt samtidigt med Värds huset. Stod upp i backen mot Vallonvägen. Här bodde också Gästgivaren med sina Drängar. "Tingslokal" felaktigt antecknat, var i huvudbyggnaden. 3 foton av Kemigraf Axel Johansson C:a 1930. På högersidans nedre bild syns es till höger över taket till "G:a Krogen" del av taket till Värds huset, som utgjorde Hotell och Värds hus till 1914 då nytt Hotell byggdes i Finspong.

Canon Kopier 31.8.2014

FINSPÅNGS MISSIONSFÖRSAMLING 90 ÅR = 1971

"Föreningen vill, att Guds ord, såsom det är uppenbart i Gamla och Nya Testamentet, skall utgöra grunden för föreningens verksamhet, tro ochandel."

Ovanstående uttalande gjordes av de 27 personer, som den 17 november 1881 bildade Finspångs Missionsförening. (namnet ändrades 1934 till Finspångs Missionsförsamling). I detta uttalande av församlingens pionjärer kommer det typiska och ursprungliga fram för en missionsförsamling och för trossamfundet Svenska Missionsförbundet.

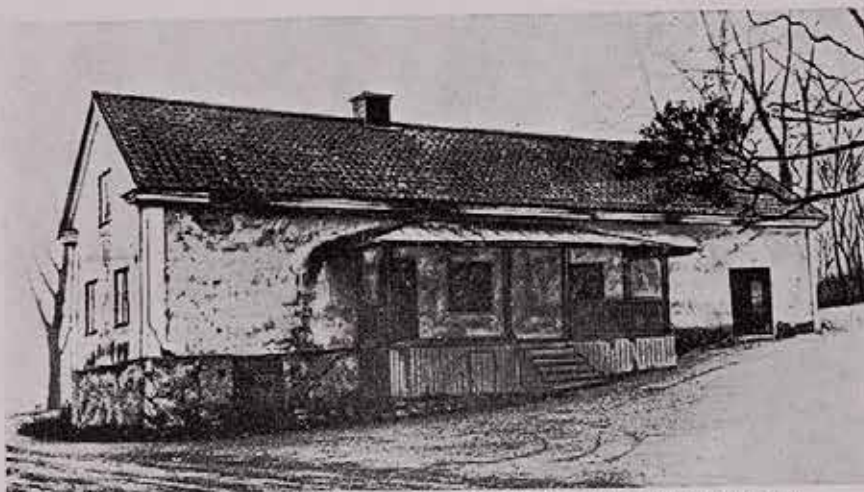
Endast Guds ord erkännes som grund och rättesnöre för kristen tro och gärning samt för en kristen församling. Ingenting över eller vid sidan om Guds ord.

Initiativtagare till församlingsbildandet var bagaren Per Jonsson, som tre år tidigare inflyttat från Arvika. Jonsson

Per Jonsson
Missionsf. förste förest.

hade sin bostad i den s.k. Krog- och hållstugan, belägen invid Vårdshuset. Man vet ej med säkerhet, men mycket talar för att det var just i den gamla krogstugan "läsarna" höll möte då missionsförsamlingen bildades. Bagaren Jonsson var en ledarbegåvning, lugn och gudfruktig, och han blev församlingens förste föreståndare.

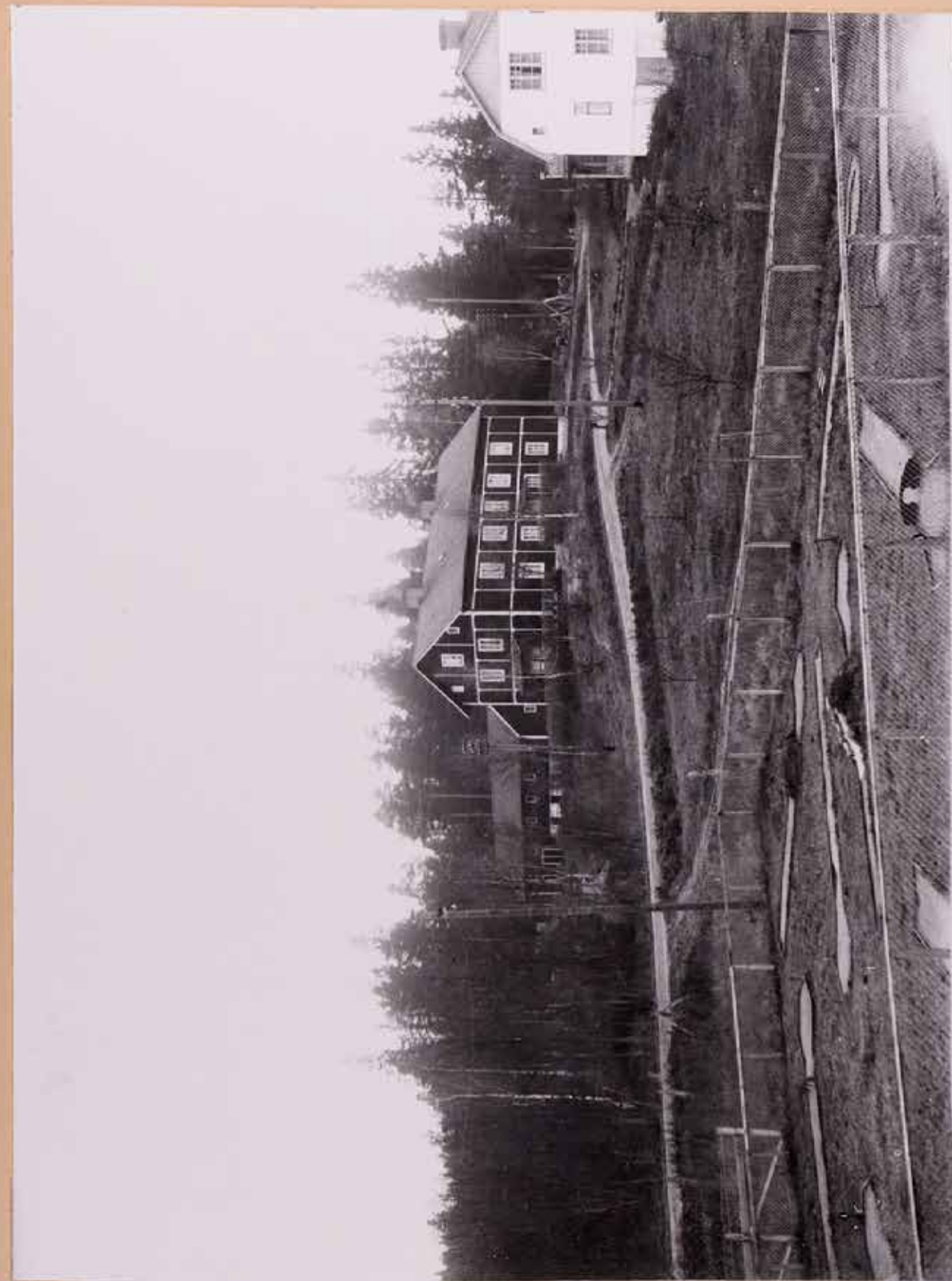
Krog- och hållstugan där troligen Finspångs Missionsförsamling bildades.

Här var även förlagt SKJUTSSTATIONEN. Hitkom från Lämmetorp 1919: (där arrenderat Gård 3 från 1914) Skjutsentreprenör Anders Viktor Johansson f.3.11.1876 i Brestorp (se P-pärm Masmäst.Håkan Bengtsson) Här till 1930 då han byggde egen villa i kvarteret Soldaten 1, Bergslagsvägen 43.

Ur tidningsartikel 1932: Maja Stina Knall (29.7.1828 dotter av Lifgren.Sven Knall i Ölstads Stp Måsen; min anmärkn.) var sista krögarpigan i Gamla Krogen som upphörde 1855 i samband med brännvinsförsäljningen. (Förbud från detta år för husbehovsbränning) "Gamla Krogen" flygelbyggnad till Vårdshuset, nedrevs år 1932.

GUSTAV ALBIN GUSTAVSSON Gi.1910 hu BEDA AMALIA f.1880 i Vånga. Hitkom från Kullerstad 1914 som Byggnadssnickare på Metallverken. Byggde "Snöfrid" 1920, blev då anställd på STAL blev känd som en mycket skicklig fin- och modellsnickare, utfl. från Snöfrid 1924 hyrde STAL:s lägenhet i Kv.Axeln 1, Östermalmsvägen 8. Där utfl. 1934 till Granaten 4. Byggde egen Villa 1936 i Kv.Gjutaren 3, Parkvägen 12.

SJÖVIKSVÄGEN MOT NORR; med SVÄLTHAGEN N:o 11 "ELVAN" byggt 1906 revs i November 1969, där ligger nu "METALLEN". Till h. "SNÖFRID" SOLDATEN 4 "THAPPERS HUS". Byggt 1920 för Modellsnickare Gustav Albin Gustavsson f.1888 i Vånga, utfl.1924. Kom då från Hellestad Ägaren Metallarb.Frans Gustaf Thapper f.1879 som var den siste Knekten i Wistinge Stp "Gärdet" Fadr.till Talman Fridolf Th.f.1899. Från Hellestad kom 1925 Frans Gustavs Måg Arb.Anders Gottfrid Nordström f.1896 i Hellestad Gi. med dotter Elsa Viktoria f.1901; son Lennart Nordström f.23.1.1926 FALK-kanslisten. Vägen åt höger bakom staketet är infarten till Folkets Park där flera l:a Majtägsbilder tagits. (Se Ännes-foto)

Metallen färdigt
23.11.1971

"ELVAN" sett från sydväst. Till höger Villa Nya Lund senare kallat Fridhem färdigbyggt i Mars 1915 för Målare K.F.Malkolmsson f.1872 i Boo. Obs lilla flickan i mitten som tittar på fotografen. Fotot från Allan Lööfs fotosamlingar.

"ELVAN" sett från "Snippen". Till h.Kv.Fogden N:o 4 byggt 1936 för åkare Karl Gustaf Möller. Ljusa byggnaden med gaveln mot vägen Sjöviksvägen 14 kallat "Donationshuset" byggt av Sv.Metallverken 1934, revs November 1969. OBS smala Sjöviksvägen. Gränges datorkopia februari 2009. (Se Foto sid.77c upp)

Norra gavelentrén till "ELVAN". INGRID LÖÖF f.24.10.1907; Gi.1933 med "Löpar-Artur" Svensson. Foto enligt text 24.4.1928. Foto från Allan Lööfs fotosamling. Anjo-Tryckskopia Dec.2008. Se även Foto F-ng Pers.sid.88-98

Potatissättning vid "ELVAN" på 1920-talet. Från v.Smeden ARVID JOHANSSON f.1885 i torpet Slottet ("Sme-Arvid" byggt Villa Solbacka Smeden i år 1927) Valsare EMIL PETTERSSON f.2.1.1879 i Lillsjön, hans hu EMMA f.1876 i Vr.Kloster, MARIA LÖÖF f.1875 i Askeryd, Svarvare GUSTAF ANDERSSON f.22.10.1864 i F-ng, SELMA JOHANSSON f.HERRMAN 30.11.1884 i F-ng; Gi.1908 med "Sme-Arvid" (He:s Fadr.infl.med sina Föräldr.från Fridhem Wiggestorp 1880. Se även "Vandringar i tiden i F-nga län" sid.33, Foto sid.49) samt HJALMAR LÖÖF f.1873. Fanns 8 st.land som odlades och som låg i nära anslutning till bostadshuset. Uppgifter enl.Allan Lööf nedtecknade 20.3.1999.

AXEL PETTERSSON F.1899, KÖR AT GÄSTGIVAREN, foto vid "Elvan" C:a 1920. Var trumslagare i Frälsningsarméns musikkår sedan 1918. Blev anställd i Juli 1926 på Metallverken av dåvarande Chefen Andreas Lindblom som Chaufför, som han var i 16 år till 1942 då han blev Vaktchef, en syssla han övertog efter sin Fader (se nedan). I pension i Juli 1964 efter 38 års anställning på Metallverken. Även i Ämnets sid. 147 ned

VID "ELVAN" C:a 1930. Valsarb. AXEL RIKARD PETTERSSON f.1875 (en av "Pelle-Pojkarna", se P-pärm) Gi. 23.6.1899 med ELIN JOHANNA WIDHOLM f.1876 i Värna, de bodde i "Elvan" Föräldrar till Axel ovan. Sittande Valsare senare Förman ALFRED QVARFORDT f.10.11.1881 i Finspong; han är på Vedgårdsfoto F-ng Personalia sidan 26a.

VID "ELVAN" C:a 1925. Längst fram RIKARD PETTERSSON (se sid. 76c) och HJALMAR LÖÖF. Längst till h. Smeden ARVID JOHANSSON (se ned) i mitten till v. hans fru SELMA HERRMAN, i mitten till h. Hjalmar's fru MARIA. Övriga okända. Båda kopior Anjo-Tryck 9.6.2009. Allan Lööfs originalfoto finnes.

INTERIÖR I "ELVAN" Smeden ARVID JOHANSSON f. 21.4.1885 i torpet Slottet, Gi. 1908 med SELMA MARIA HERRMAN f. 30.11.1884 i F-ng (se Fridhem Wiggestorp) med dotter INGEBORG f. 25.10.1908 och son RÖNE f. 14.11.1921. Byggde egen Villa Solbacka Smeden i färdigt Mars 1927. Foto troligen vid hans eller hennes 40-årsdag den 21.4.1925 resp. 30.11.1924. Org. foto som ovan. Båda Anjo-tr. kopior 9.6.2009.

Foto från "Vandringar i tiden i Finsponga län" 1983 långt kapitel skrivet Av Märta Johnsson f.1911, dotter till Smeden Arvid Johansson; fotot på sidan 49. Originalfoto finnes Allan Lööfs blå pärm. Namnuppgifter efter hennes text. Var 50-årsuppvaktning för Rickard Pettersson den 18.9.1925.

Från födelsedagskalaset i Elvan: Från vänster längst bak:

Frans Pettersson, Karl och Maria Herrman, Emma Pettersson, Selma och Arvid Johansson,

Framför från vänster:

(Rickard)Hellberg (se sid.26b ned), Lilly Lööf, Emil Pettersson, Emy Hellberg, Ingrid Pettersson, Andersson.

Nästa rad från vänster:

Lisa Pettersson, Elin och jubilaren Rickard Pettersson, Hjalmar och Maria Lööf, Georg Pettersson och Bernt Lööf.

Längst fram:

Evert Pettersson, Märta (art.författarinnan) och Ingeborg Johansson (syskon) Rut och Signhild Pettersson, Ivar Pettersson och Allan Ture Lööf.

Märtas slutord till bilden: Alla var inte komna till festen när kortet togs.

Släktskap:

Övre raden: Frans Pettersson f.1890, broder till Rickard "Pelle-Pojkarna" se P-pärm, Karl och Maria Herrman föräldrar till Selma Johansson f.1884, Emma Pettersson f.1876 i Vr.Kloster, Selma och Arvid Johansson "Sme-Arvid" se sid.76d.

Nästa rad uppiifrån: Hellberg (se ovan) Lilly Lööf f.1902, dotter till Hjalmar och Maria, Emil Pettersson f.1879 i Lillsjötorpet, Gi.1901 med Emma P. Emy Hellberg f.1902 dotter till Rickard H. Ingrid Pettersson f.1902 dotter till Rickard P.

Nästa rad: Lisa Pettersson f.1892 i Köping, Gi.1914 med Frans P. håller i son Evert Rudolf f.1915, Georg Pettersson f.1901, son till Emil och emma, Bernt Lööf f.1905, Broder till Lilly.

Längst fram: son Evert se ovan, Märta f.1911 och Ingeborg f.1908 systrar döttrar till "Sme-Arvid" och Selma, Rut f.1913 och Signhild f.1910 systrar döttrar till Emil och Emma Pettersson, samt Allan Lööf f.1911, Broder till Bernt.

(Broder Ivar f.1907)

Anmärkning: den upplädda figuren är en påklädd trädocka.

BERGSLAGSVÄGEN UTFART MOT ÖREBRO Foto år 1940. Masmästarevägen åt höger. Denna utfart byggdes 1932, tidigare hade all genomfartstrafik varit på Pirvägen. 4:e huset från korsningen var det 1:a som byggdes på området färdigt 1932.

INFARTEN FRÅN ÖREBRO MOT FINSPONG vägen breddas och ombyggs. I mitten skimtar Lamell-husen. Eget foto 1956.

SJÖSTUGORNA OCH LIKBODEN till Finspongs Lasarett. Sjöstugorna byggda 1915, nedrevs våren 1964. Här bodde "Ambulans-Pelle" Klas Axel Pettersson f.1894 i Vik-
ingstad. Anställd på Lasarettet 1924 som chaufför och "hustomte" i pension 2.2.
1960 efter 36 års anställning. Se även Foto Ämmen sid.105. Foto C:a 1920.

Enligt Allan Lööf nedtecknat 1993: Längst ner nära Hellestadbron låg Sjöstugorna. I den första lilla Stugan, som ägdes av Handelsföreningen, bodde familjen Engström, senare familjerna Creisti och Nilsson. Till huset hörde egen brygga. I det större huset, som låg närmare lasarettområdet, har bott flera kända familjer bl.a. Bagge, Hellberg, Vinell, Hofström, Johansson (Kalle Småland) Pettersson (maskinist på lasarettet). Här fanns också egen brygga, samt en uthusbyggnad liggande längre upp i backen, där en större mangel med "lösa kavlar" fanns. Nycklarna till mangelboden fick hämtas i Sjöstugan.

TVÄRTSTUCA invid Lasarettsviken i Bönnerns västra strand. Här har mycket tvätt transporterats och tvättats från bl.a. Arbetarbostäderna i Svälthagshusen. Foto av Sven Pettersson (Pärleby) före 1936 då han flyttade till Stockholm. Fotot gäva 29.1.2004 av hans änka Karin f.1918 i Gryt; med Föräldrar till Holstein "Tuppen" 1929. Eget foto samma vy 22:e April 2005.

KOPIA AV VYKORT från C:a 1960. I mitten till vänster låg G:a Frälsningsarméns lokal (Se Foto F-ng Allm.sid.104) rivet 1956 för den nya bebyggelsen. Jämför Sjöviksvägen Foto sid.76a ned. Jan Andersson kopia 23.10.2013.

KOPIA FRÅN VYKORT i början av 1950-talet. Husen närmast till höger i kvarteret Revisorn 1-3 byggda i början av 1940-talet. Björkarna till vänster utan för G:a idrottsparken planterades i samband med parkens invigning 1928, sågades ned av kommunens parkförvaltning den 12.10.1957. OBS lite trafik; en cyklist-vänstertrafik! Jämför foto Ännen sid.110f upp. Canonkopia 4.9.2014.

Se Bygghuset Ännen sid.16C upp

Lasarettet i Finspång 100 år

32 arkiv 125 arkiv - Småskulpter

1880 $\frac{1}{10}$ 1980

STIG SCHILLIN

Lasarettet i Finspong

Ensamrätt C:legi. Stockholm

FINSPONGS LASARETT INVIGT HÖSTEN 1880 med 12 vårdplatser, utökat 1881 till 18. Var som störst i slutet på 1950-talet med 213 vårdplatser. Läkarvillan byggd 1915. På foto från C:a 1920 Läkare Karl Gustaf Holms barn(han f.1878 i Piteå, hitkom därifrån 1912 och utfl.till Sundsvall 1924)från v.dot-ter Kerstin f.1914, Ingrid f.1918, Ulla f.1916 D.2.4.1924, samt sonen Kurt f.1913.

"GAMLA EPIDEMIN". Östgöten onsdag 12:e Sept. 1894: Vid Finspong håller f.n.på att byg-
gas ett epidemisjukhus. Fungerade som Brukets ep.sjukhus till 1923. Sedan omgjort
till bostadshus. Från Målstena hitkom 1924 Henry Johansson f.9.12.1919 med sina För-
äldrar ("Epparn") och han var den sistboende, sist som sommarnöje. Huvudbyggnaden revs
1985; uthusen finnes kvar (2008). Foto ovan C:a 1920, ned 1960-talet. *Uthuset revs hösten 2018*

"Gamla epidemin", Sergels väg i Finspång, är byggnader från 1875. Idag är det en slumrande idyll intill sjön Bönern. Husens öde är ovisst. Tills vidare fungerar husen som sommarbostad för en Grängesanställd. - Epparn

"Gamla epidemin" finns kvar men dokumentation saknas

Historien om husen vid Sergels väg 6 i Finspång kunde vara intressanta. Tyvärr finns det få eller inga anteckningar om vad som hänt under tidiga år. Byggnaderna är kända under namnet "Gamla epidemin", vilket betyder att här har vårdats sjuka människor en gång i tiden. Idag används ett av husen som sommarbostad.

Byggnaderna ägs av Gränges Metallverken. På företagets fastighetsförvaltning berättas att byggnadsåret är 1875. En bit in på 1900-talet var här alltså epidemisjukhus som tog emot sjukdomsfall som difteri och kolera. Eftersom samtliga hus under årens lopp byggts om till arbetarbostäder finns inga direkta spår från sjukhusmiljön.

Framtiden för "Gamla epidemin" är ovisst. Byggnaderna har givetvis ett kulturhistoriskt värde, men är illa medfarna och lär kosta stora pengar att sätta istånd.

Finns det någon NT-läsare som kan berätta mer om "epidemiten" så är lokalredaktionen i Finspång intresserad av detta. Det skulle kunna vara ett värdefullt komplement till den utställning som finns på Finspångs lasarett med anledning av dess 100-årsfirande.

MATS CASSEL
K-E HJERTQVIST (foto)

Finspöngs Lasarett.

John Fröberg, Finspöng.

Många hälsningar från Gullan!

JOHN FRÖBERGS VYKORT ÖVER LASARETTET ÅR 1902, Vykort N:o 4029. Skrivet till Mathila Engvall Sandgatan 9 Norrköping, från Gullan. Poststämplat 6.6.1903. Från Inge Magnussons Vykortssamling. Canonkopia 1.2.2022.

Finspöng, Doktorsbostaden.

LÄKARBOSTADEN till LASARETTET. Byggt 1915, 1:e chefsläkaren att ta byggnaden i besittning var Karl Gustaf Holm f.1878 i Piteå, hitkom därifrån 1912 och utflyttade till Sundsvall 1924. Poststämplat Söderköping 25.9.(årtalet borta) Skrivet på tyska till das Fräulein Courselle Schelegatan 5 Stockholm, från Kerstin; börjar "Liebe Ebba!" Vykortsförlag Alfred Lundbergs Bokh.Norrköping och Finspöng. (Bokhandel med det firmanamnet var verksamt i F-ng från hösten 1913 till 1922. Originalfoto och Canonkopia som ovan.

FYRA FINSPONGSMOTIV; foton ägts av Artur Björklund. Gåva av son Sten Björklund via Ove Andersson September 2008.

VID G:A SKYTTEPAVILJONGEN år 1905. Var belägen bakom G:a Epedemin vid Bönnern. (Se Foto F-ng Allm.sid.78) Fanns också en Skyttebana ovan Vångabron därav Kvarternamnet Skytten intill Bangårds och Sundsvägarna. Från Eric Larssons foton.

EPEDIMISJUKHUSET i vinterskrud sett från öster från Sjöviksvägen. Från vykort förlag Finspongs Bok & Pappershandel Finspong. Canonkopia 31.8.2014. Orig.finnes.

NYA EPIDEMISJUKHUSET VID SJÖVIK under uppförande 1922. Upphörde 1.1.1955. Samma år på sommaren öppnades en lasarettanslutning av långvård, som upphörde i februari 1961 då lasarettet öppnat en ny avdelning. Revs 1984-85. På hösten 1986 pågick ny Villabebyggelse på platsen. Foto nedan från 1930-tals Vykort.

Original film 43

APOTEKET VID VALLONVÄGEN 45, öster om Torget. Enl. Eric Larsson byggt som Prästbostad och sjukstuga som upphörde när nya lasarettet byggdes 1880. 1882 gjordes en tvärställd tillbyggnad (se ovan) Fanns då en vindflöjel på taket med årtalet "1882" och ett kors. I tillbyggnaden flyttades 1883 Apoteket från en byggnad nordväst om Slottet (se Foto Ämnen sid. 30 ned) År 1856 gav Sundhetskollegium tillstånd för ett filialapotek i F-ng. Brukspatron Ekman anlidade därför Apoteket Östgöta Lejon i Norrköping som startade i F-ng 19.8.1857. Blev självständigt Apotek 1924, flyttades 1936 till Jonas Wenströms väg. Sista privata ägaren var Folke Henell som bodde här 1936-54 som sålde huset till Kommun, som lät riva det 1980. Foto ovan C:a 1915; till h. Apotekare ALBREKT SEGERSTEDT hitkom 1902 D. 28.11.1918 i "Spanskan". Sittande i ljus rock Provisor GUSTAF JÖNSSON bodde från 1911 i intilliggande Lughem, D. 31.12.1917 Lunginfl. Foto nedan interiör från C:a 1900. Se även Ris. bygd 1996. Vänsterdelen övre bild är mot Vallonvägen.

Ur I Risingebygd 1996

Apoteksföreståndare i Finspång under ett sekel

Apoteket i Finspång var filial till apoteket Östgöta Lejon i Norrköping åren 1857-1924, därefter självständigt apotek. Kungl. Maj:ts tillstånd är daterat 1/11 1856, men verksamheten i Finspång kom igång först efter godkänd avsyning 19/8 1857.

Lokal 1857 - 1883: Huset närmast Bruksgården

1857 - ?	Ludvig Hessle, f 1833 (ej påträffad i kyrkobokföringen)
? - 1864	Herrman Edvard Lundborg, f 1827 22/7 i Herrestad
1864 - 1866	Anders Leopold Knut Rosell, f 1839 20/11 i Gamleby d 1866 26/4 i Finspång
1866 - 1867	Johan Vilhelm Allard, f 1832 27/10 i Motala d 1867 17/10 i Finspång
1867 - 1874	Fredrik Barthold Leth, f 1842 27/7 i Riseberga, Krist. län. d 1874 25/? i Finspång
1874 - 1879	Axel Vilhelm Södermark, f 1849 2/11 i Umeå

Lokal 1883 - 1936: Nya apotekshuset vid torget

1879 - 1891	Fritz August Kull, f 1845 31/5 i Själevad, Västernorr. län
1891 - 3/1-3/6	Folke Walfrid Severin, f 1865 14/7 i Kaga, Österg. län
1891 - 1902	Johan Holger Lorentz Areskoug, f 1857 16/8 i Ystad
1902 - 1918	Albrekt Julius Segerstedt, f 1875 27/4 i Karlstad d 1918 28/11 i Finspång
1919 - 1928	Hans Adolf Lundborg, f 1877 9/7 i Larv, Skaraborgs län

Självständigt apotek 1924 21/8

1925 - 1935	Erik Johan Eriksson, f 1865 11/7 i Arboga
1928 - 1932	Johan Fredrik Hanström, f 1888 16/2 i S.Åsum, Malmöhus län
1932 - 1935	Karl Johan Torsten Edlund, f 1900 7/11 i S:t Johannes, Sthlm

Lokal 1936 - 1969 vid Jonas Wenströms väg

1936 - 1943	Fridolf Gabriel Martinell, f 1875 15/10 i Österfernebo, Gävleborgs län
1943 - 1954	Erik Ragnar Wosse, f 1896 23/7 i Adelöv, Jönköpings län

Apoteket flyttade till nya förvaltningsbyggnaden 1969.
Bruksapoteket tillhör Apoteksbolaget AB från 1/1 1971.

David Eriksson

Vänd

T-huset Vallonvägen
45 sistre prisvärda ägar
bodelen konstläraren I
Folke Henell d.ä 1936
till 1954 sålde till
kommunen
Vallonväg 47 byggd 1922
varit konstlärare själv
auktions och advokatbyrå

Bruksapoteket 150 år

FINSÅNG

Igår var det stort kalas på apoteket i Finspång. Det gamla Bruksapoteket firade nämligen 150-årsjubileum.

Men ska man vara riktigt noggrann firades födelsedagen nästan två månader för sent.

– Det var egentligen 19 augusti som apoteket fyllde 150 år. Men det var en söndag och då tyckte vi att vi lika gärna kunde skjuta på det, säger Leif V Eriksson.

Han var själv apotekschef i Finspång mellan 1977 och 1983 och en av personerna bakom namnbytet från "Apoteket i Finspång" till Bruksapoteket 1978.

På fredagen var han och Jan Jeppsson, apotekschef i Finspång mellan 1983 och 2007, på Bruksapoteket för att visa gamla bilder på apoteket, bjuda kunder på kaffe och prata om gamla minnen. Och det var en hel bekanta ansikten som dök upp.

Gamla kunder

– Finspång är ju inte så stort och det är ju gamla kunder allihop, säger Jan Jeppsson som hann träffa på många av sina tidigare kunder under dagen.

– Det är ju rätt så festligt att träffa folk som man inte träffat på länge, och de här gamla bilderna

väcker ju minnen, säger Leif V Eriksson.

Under sin 150-åriga historia har Bruksapoteket legat på flera olika platser i Finspång. Från början startade apoteket som ett filialapoteke vid Finspångs bruk. Apoteket låg då i bruksläkarens bostad i Finspångs slotts södra flygel. Därefter har apoteket bland annat legat på det gamla lasarettet, på Jonas Wenströms Väg, och i hörnet av kommunhuset, innan det flyttade in i Kristallen på tidigt 2000-tal.

Egen tillverkning

Mycket har förändrats sedan apotekets start för 150 år sedan. Den kanske

största förändringen var enligt Leif V Eriksson när apotekens egna tillverkning av mediciner och andra produkter försvann på 1960-talet. Dagens apotek skiljer sig inte så mycket från hur apoteket var utformat när han själv var verksam i Finspång. Även om en del har ändrats.

Bättre lösning

– Det är fler varor i egen värdan nu så att kunder kan plocka själva och det är en bättre lösning och avskildhet för kunderna när de möter personalen än det var förr, säger Leif V Eriksson.

Johan Gustafsson

johan.gustafsson@hakanpettersson.se
011-200 400

De tidigare apotekscheferna Jan Jeppsson och Leif V Eriksson besökte Bruksapoteket på 150-årsjubileet och visade bilder, bjöd på kaffe och pratade om gamla apoteksminnen.

Se Kv. bygd - 96 sid 17.

Bruksapoteket 150 år

FINSÅNG
Bruksapoteket i Finspång har en intressant historia. Igår firades dess 150-årsjubileum.

Med fikabord, inbjudna gäster och en liten utställning firade apoteket sitt jubileum. Att det heter Bruksapoteket har sin historiska förklaring, en förklaring som kan spåras till 1800-talets mitt och Finspångs bruks ägare Carl Ekman.

Leif Eriksson var apotekare i Finspång mellan

självständigt först 1924, nuförtiden tillhör det det statliga Apoteksbolaget AB. Det är inte bara ägandeskapet som förändrats sedan starten. Även arbetsformerna är annorlunda idag.

– Förr i tiden hade man pulver och grejer. Tillverkningen av produkten skedde på apoteket, vid varje köptillfälle. Verksamheten ändrades under 1900-talet från produktion till distribution och information, berättar Leif Eriksson.

Hur framtiden ser ut går inte att veta.

– Mediciner är inte vilken vara som helst så jag tror alltid att det kommer att finnas behov av kompetent folk, siar Leif Eriksson.

HÅKAN PETTERSSON

0122-150 02
hakan.pettersson@nt.se

Bertil Hjelmgren samtalar med pensionerade apotekaren Leif Eriksson.

FOTO: HÅKAN PETTERSSON

trimiljön

G:a APOTEKSHUSET sett från Öster mot g:a torget, där den tillbyggda tvärställda huskroppen framträder. Sedan apoteket flyttat ut 1936 blev här en matservering. Efter rivningen 1980 blev här parkeringsplats. Vallonvägen intill, nyare foto; T.V.-antennerna på taket! Canonkopia ur bok 9.11.2016.

Barberare - Barberskan öppna
den 1.12.1902. Senare öppet
ombyggt och förbättringsbyggt

CAFE SAVOY Vallonvägen 41, Kvarter Barberaren 2. Uppbyggt i början av 1900-talet. Här fanns F-ngs 1:a Rak-och Frisersalong. Tidningsart.19.3.1902: "Vid F-ngs Styckbruk har ett länge känt behov af en barberare i dagarna blifvit afhjälpt i det Bruket till lokal upplåtit ett möblerat rum åt en på Bruket boende äldre skötsam arbetare G.Boman (Gustaf f.1865 i Nyköping) hvilken under många år idkat dylik sysselsättning i sin bostad och anses som fullt kompetent. Härigenom har nu befolkningen blifvit satt i tillfälle erhålla rakning till det billiga priset af 12 öre och klippning 30 öre". Övertogs av son Gustaf Bohman f.1899, övertogs 1943 av Einar Karlsson, här till 1948. Frisersalongen var på nedre våning, där fanns även Bageri och brödbutik, på övre våning bostadslägenheter. Bageriet drevs av Gustaf Bohmans Syster Johanna f.1896. 1942 övertogs den lokalen av Bokbindare Ernst Karlsson som utflyttade 1947. Därefter ha varit Atelje Electra, Stjärnqvists leksaksaffär och F-ngs Bokföringsbyrå August Torsten Sjöden ("Valrossen"). Savoy revs 1957. Detta foto det enda kända; foto av Bertil Liljeqvist f.25.8.1933, Fader Gösta Bor Alkistan 2. Se även Flygfoto Ämmen sid.13. I bakgrunden "Vallonvillan". Canonkopia 9.3.2016.

HÖGBYHÄLL Kvarter Högbyskolan N:o 9. Uppbyggt 1908 av f.d.Stins Anders Larsson f.1846 i Rogslösa, D.7.8.1912, 66 år Hjärtlidande. Auktion hölls här 12.10.1912. Köptes av Adolf Larsson f. 1857 i Regna "Zittra-Lasse". Se Bilaga brev: 16.7.1912 köpt av Stens Bruk en tomt del för 1,400:- 1.3.1913 en tomt del av Larssons Sterbhus samt 5.4.1913 mer tomt av Stens Bruk för 1,690:- Han avled här 5.6.1935, och hans fru Anna Matilda 14.5.1945. Övertogs av son David Larsson f.1892. Huset var först gult sedan grönt. Foto C:a 1930; familjen synes bakom småträden. Se även Foto Div.sid.16a-19, Ris.Pers.sid.40a-b samt Foto Ännen sid.96. Se även Bilaga med Olle Larssons brev (=sonson).

Kvarter Högbyskolan 10, Hyttvägen 9 el.Bergslagsvägen 22. Byggt och ägt 1928 av Elmontör Josef Eneberg som då köpt en tomt del av Adolf Larsson, som återgick i Augusti 1933 då ingen betalning erlagts. Köptes då av Hilma Karlsson som öppnade Café CONTINENTAL "CONTAN" var här till 1962. I högra delen hade David Larsson musikhandel till C:a 1960. Vid dörren står "Bilrutor"; sist före rivning fanns ett glasmästeri och en större uthyrd bostadslägenhet. Foto Ove Andersson något år före rivningen 1968. Se även Bilaga till höger.

Kv.Högbyskolan 9, Hyttvägen 7.

"Zittra-Lasse" uppförde på tomten fabrik för Zittror (se skiss blad 5) som övertogs av son David Larsson (f.1892) år 1915 den 30 Juni för 4,000:- (se brev) verksamheten för Zittror nedlades 1921. Hit kom 1915 från Wilhelmsberg Lotorp son Albin Larsson f.8.5.1887 och startade Finspongs Snickeri och Begravningsbyrå. Han Gi.1910 med Maria Ehrlin f.1886 i Södermanland 5 barn. De utfl.till Östermalmsvägen 1923, där till Amerika 1924.

Innehavare av denna firma från 18.7.1921 var Albins svåger Klas Nilsson (se Foto Ris.Pers.sid 55 ned) som var Gi.med Zittra-Lasses dotter Selma. De bodde i Villa Spindeln Vallonvägen 7 (se ned) Brand uppstod natten mellan 1-2 November 1924 i förutvarande Zittrafabriken som nu inrymde F-ngs Snickeribabrik och begravningsbyrå, dels David Larssons Manufakturaffär, nu utarr-enderad. Snickeridelen det mesta räddat, men Manfakturdelen blev utbränt. (ur tidningsart.) Klas Nilsson flyttade då 1924 sin firma till Vallonvägen 7. Efter reparation blev detta hus enbart för bostäder.

Bland de som bott här: infl.från Köping 1925 Tandläkare Bror Lönnqvist f.1892 i Sandsjö, utfl.till Alkistan 1 före 1931.

Postiljon Ax.Em.Rylander f.1886 i Örtomta, infl.från Villa Annedal C:a 1927

Fotograf Viktor Boije f.1880 i Alingsås infl.från Edqvists Gård 1929 (där infl.från Köping 1927) utfl.1939 till Åger Villa Rosenberg Högkint 11.

Kv.Högbyskolan 10, Hyttvägen 9

"CONTANHUSET" (Eneberg Foto F-ng Pers.sid.16a 20 ned)

Elmontör Josef Bernhard Eneberg f.1888 i Karlskrona hitkom 1916 till F-ng. Till Högbyhäll 1925 (ovan) från Teatern. 1928 Åger Högbyhäll 3. Utfl.till Telegrafan 4 1933, där till Fogden 10 1935. Infl.från L:a Malma 1933 Åger Kaféidkarska Hilma T.Karlsson f.1883 i Traryd, utfl.till Hjorten 7=Norrköpingsvägen 43 den 31.10.1962, D.27.8.1979, 96 år.

Bostad för bl.a.

Infl.från Elinsberg 1928 (kom till STAL F-ng 1924 Auroravägen 4, 1926 till Elinsberg)

Modist Ingrid Maria Svensson f.1894 i Kärna, utfl.1935 till Högbyskolan 6=Bjurströms.

Infl.från Åkervalla 1933 (där infl.till F-ng s.å) Frisör Sven Torsten Grundström (se Foto F-ng Pers.sid.34)

Infl.från Svälthagen 13 1935 (till F-ng från Hällanäs 1925) Metallarb.Cykelrep.J.A.H.Andersson f.1897 i Hellestad (blev kände Cykelhandlaren Adam Andersson) Köpte och utfl.1938 till Högbyskolan 3=G:a Komm.huset Trädgårdsvägen 6.

Villa Spindeln Vallonvägen 7 Kv.Kalkugnen 8.

Tomten ägdes av Veterinär Almqvist som sålde en liten bit därav till John Fröberg i December 1910, men köpte en tomt närmare Centrum, Fröberg sålde därför denna tomt del till Zittra-Lasse i Oktober 1915 som i November samma år sålde marken till sin Svärson Klas Nilsson Gi. 1.11.1913 med Selma Larsson f.25.12.1880, som byggde här upp Villa Spindeln färdigt 1916, bodde förut i Butbrotorp. Efter branden i Högbyhäll 1924 (se ovan) flyttade Klas Nilsson hit Finspongs Begravningsbyrå. Flyttade till Strandbacken Näs 1929 som han där nybyggt; Villan och begravningsbyrån köptes då 1929 av Axel Rätt som infl.från Össby 1929. Spindeln revs 1967.

Sagts att Almqvist ogillade i högsta grad den serie av försäljningar av marken enligt ovan, och lät sätta upp ett högt staket av plank som skydd för ut- insyn. Sedan Almqvist utfl.till Stockholm 1929 gjorde Axel Rätt om detta till ett ordinarie staket.

Olle Larsson
Kvarngatan 3 3 tr.
77150 Ludvika

Olle Larsson f.17.4.1917 i Spindeln
= Sonson till "Zittra-Lasse"

Anna Lisa E. Juni -00

Till Olle 3.7.00

Handlare Frans David Larsson f.3.7.1892, Gi.
23.6.1916 med Rut Katarina Gustavsson f.1896
i Linköping; efter Gi.1916 hyr i Villa SPindeln
där utfl.till Högbyhäll 1919, där till Lin-
köping 1924; återkom Högbyhäll C:a 1930

Ludvika 23 mars 2000

Kära Vänner i Butbro

Trevligt att pratas vid, det blir allt för sällan
ser jag i min anteckningsbok.

Du ställde några frågor kring Adolfs flyttning från
Sandudden samt hans tomtköp i Finspång.
Deras uppbrott från Sandsta och Din far o Mors affärs
verksamhet i Sandudden vet Du Annalisa mycket mer om
än jag, men jag var nere i mitt stora bankfack o
gick igenom den mängd av handlingar jag har kvar från
Z-fabrikens verksamhet och Adolfs och Davids affärer
och fann då följande:

1. 16 juli 1912 köpte A.L. av Stens Bruk 1 tomtedel för
kr. 1400:- *Adolf Larsson D. 7. 8. 1912 083*
2. 1 mars 1913 köpte A.L. 1 tomtedel av stationsinsp. A.
Larsson *Skerhous*, pris okänt.
3. 5 april 1913 köpte A.L. mera tomter av Stens Bruk
för Kr. 1690:-, möjligen på konkursauktion?
4. 19 nov. 1915 sålde A.L. till Selma o Klas Nilsson
fastigheten "villa Almqvist" Det var väl Rättska fa-
stigheten, där jag föddes 1917??
5. 1928 sålde A.L. en bit mark till Eneberg som för-
anledde tvist 1933 då ingen betalning erlagts. *Landmanst*
6. 30 juni 1915 överlät A.L. Zittrafabriken på David,
som då 23 årgammal betalade kr. 4000:- kontant,
Inventarieförteckningen visar att stora mängder
borrade zittrastommar fanns i lager. Tydligt låg till-
verkningen nere i brist på strängar o andra tillbehör,

Som Ni förstår så finns det så mycket intressant
bland alla dessa handlingar så att jag föreslår att Ni
båda planerar in en resa upp till oss så snart vi plocka
av dubbdäcken, så att Ni kan hjälpa mig sortera bort
sådant som ej behöver sparas samt också hjälpa mig
indentifiera de personer som är med på gamla foton.
Skulle också bli glad om Ni ville ta med de foton o
gamla handlingar som rör Adlfs och Matildas liv o
leverne de första tunga åren uppe i Sandudden.
Träffar Ni Arne eller Sören så fråga dem om de handlingar
medaljer och annat från fabriks-tiden so" Maja talade
om Per hade tagit hand om under Sonstorp-tiden.
Sören planerar väl för flyttning?
Margot har så vitt jag vet inget kvar från zittratill-
verkningen. Erik tog ju hand om Ester och Valles saker,
Margot vill nu bli av med detta men jag har bett få
titta på Valles foton från 20- och 30 talet då jag
tror det finns forskare som är intresserade av gamla
Norrköpings o Linköping bilder...
Vi hör med glädje från Er om ett Ludvikabesök snarast
medan vi orkar.

Kära hälsningar

Olle

PS

Säkert finns hos olika myndigheter flera handlingar kring
Adolfs tomtinköp och senare avyttringar där också Stens Bruks
konkurs är intressant, vem kan hjälpa oss forska efter detta?

DS

Olle Larsson
Kvarngatan 3
77150 Ludvika

Ludvika 19.7.2000

Bäste Arne!

Tack för Dina senaste rader som jag fick den 12 ds.
Jag hade då ett långt brev liggande färdigt till Dig om
Continental-Konditoriet och bageri, men sammanfattar nu den
historien. Vår familj bodde ju i gröna (gula) villan under
den tid fru Eneberg och fröknarna Karlsson drev rörelsen, och
jag skulle förmoda att mina bröder och jag gjorde en del besök
i bageriet som låg på hörnet där Davids plåtgarage stod.
Jag hade plockat fram protokollet från Landskansliet i L-
ng där den 31.8.33 fastställdes återgång av Enebergs köp av fastighet
och tomt, den handlingen är väl inte av intresse för Dig.
Bifogar dock kopia å ett förslag min far David inlämnade till
Byggnadsnämnden 1944 som ett yttrande över det utkast till stads-
plan som kommunen nyligen presenterat till byggnation å de s.k.
Larssonska tomterna. .

Man ser där att Contan-huset har en utbyggnad längs Hyttvägen,
där drev David L. enl. uppgift i kompanjonskap med en hr Forslin ?
under 20-talet en Garn- o Manufakturaffär som efter en brand ned-
lades. Skulle vara intressant om någon vet mera om denna affär.
I en del av utbyggnaden på gröna villan drev ju David o Ruth L. en
musikhandel tiden 1938 ? --1959 där jag hjälpt till att sälja åt-
skilliga Sonoraskivor för kr.1.65.

Jag lämnade ju Finspång och Persons Kassaskåpsfabrik 1938 för att
göra värnplikt/beredskap i Jönköping för att därefter jobba som
svetsare i Nynäshamn, Linköping, Nyköping m.fl. platser.

Jag skulle sätta stort värde på om Du i Din forskning träffar på
äldre handlingar/fotos som berör Larsson-släkten och/ eller
Zittra-tillverkningen.

Jag startade 1983 ett ambitiöst försök att söka dokumentera den
smått geniale Adolf L:s liv och leverne från ca 16 års ålder men
de långa avstånden från Ludvika till Risingebygden och andra
omständigheter har gjort att ingen totalbild har kunnat sättas
på pränt.

Hör med intresse från Dig.

Med vänlig hälsing

Olle Larsson

Olle Larsson

avled skett av Nore, 2001

bil.

1 tomt-fastighetsskiss- Högbyomr.
inlägga till Byggn.nämnd

Till Byggnadsnämnden i
F i n s p å n g.

Med anledning av föreliggande förslag till stadsplan för bl. a. kvarteret Högbyskolan, inom vilket område våra fastigheter 128, 1198 och 135 äro belägna, får vi härmed framhålla att förslaget ifråga icke under några förhållanden av oss kan godkännas då en bebyggelse enligt detta förslag för oss skulle medföra en mycket stor förlust vid försäljning av värdefull tomtmark. Vi tro oss med visshet kunna påstå att Bergslagsvägen är, och under en avsevärd tid av samhällets utveckling kommer att förbli, genomfartsled genom samhället och därmed även centralt läge för affärsföretag. Att, som förslaget avser, söka göra Trädgårdsvägen till affärsgata i samhällets centrum synes oss icke vara lämpligt.

Vi få därför vördsamt hemställa

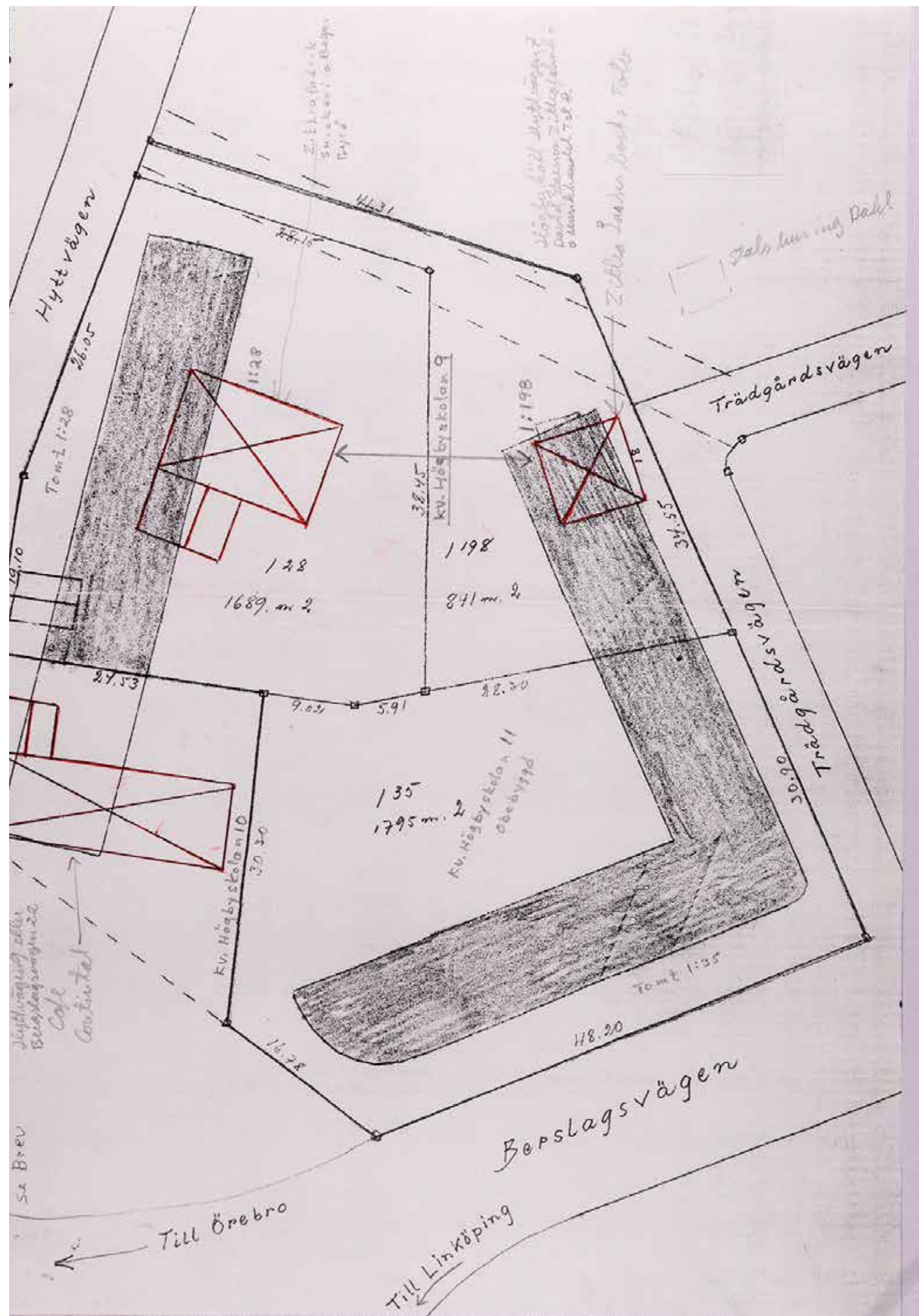
- 1) att bebyggelsen planeras med stort affärshus å tomt 135 med fasad mot Bergslagsvägen och vinkel utmed Trädgårdsvägen,
- 2) att möjlighet för fortsättning av detta hus å tomt 1198 lämnas,
- 3) att bostadshus å tomt 128 med fasad mot Hyttvägen planeras och
- 4) att Trädgårdsvägen (sträckan Bergslagsvägen - Trädgårdsvägen 18) bibehålles som trafik^{led} även för körtrafik.

Vi bifoga en skiss över området med förslag till bebyggelsen vilket vi hoppas skall vinna Edert beaktande. Förslaget om Trädgårdsvägens framdragande till Hyttvägen delvis över oss tillhörigt tomtmark kan biträdas under förutsättning att önskemålet i punkt 4 härövan villfares.

Finspång den 23 september 1944.

Fabrikör Ad. Larssons sterbhus

Mathilda Larsson.

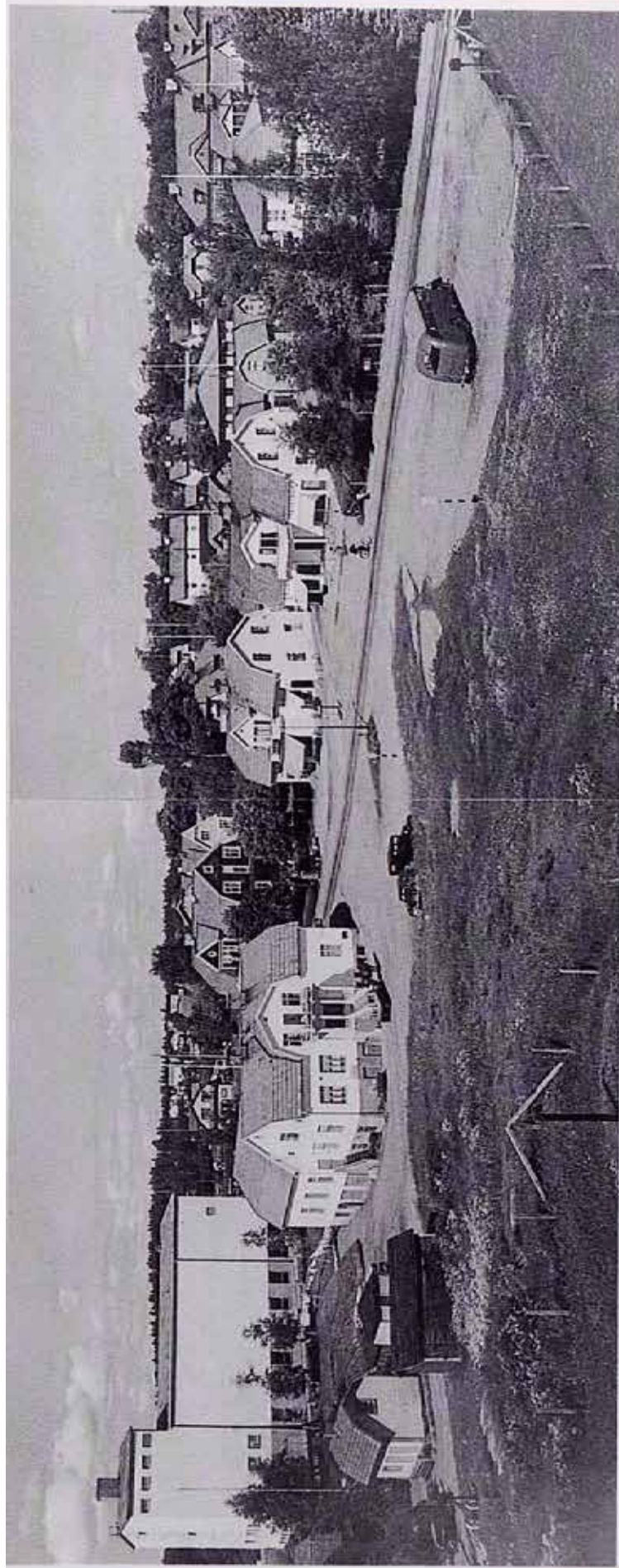

"OSKAR I KATTERUMSÅNGEN" på väg att få en kopp kaffe på "Contan" i slutet av 1950-talet; då även inrymt Garn och Hemslöjdsaffär. Foto av Gunnar Nilsson "Lång-Heda" (se även Oskar i Hellestadspärm sidan 24c).

VY ÖVER HYTTVÄGEN-BERGSLAGSVÄGEN. Från v."Contan", Högbyhäll, höger därom STALS hus Gunnebo, mörka gaveln Läkarvillan(se sid.82) I mitten Hellerstedts kiosk, senare Anstorps. Se även Ännen sid.11 Flygfoto. Foto Ove Andersson 1967 OBS vänstertrafik. På området byggdes "Majelden" 1991.

ÄVEN sid. 10.

VY ÖVER FINSPONGS ÖVRE CENTRUM i slutet av 1930-talet. Till v.nya Folkets Hus invigt den 10 Oktober 1937. (se Foto Ännen sid.61) nedanför Elimhuset med Mjölkkaffär i källaren; se mjölkskjutsen utanför entren. Från h.närmast Bergslagsvägen: Villa Solhem, Tvetströms Dagmarsberg, Fiskar Swenssons Ad-
 olfsnäs samt mörka huset vänster därom Läkarvillan. I "Fiskarns" hus öppnade 10.4.1924 Modist Ing-
 rid Maria Svensson f.1894 i Kärna; hon inflytt till F-ng Auroravägen 4 från Vr.Kloster 1924, flyttade
 till Elinsberg 1926, där till Högbýhäll ("Contan-huset") 1928, där till Trädgårdsvägen 12 (Bjurström)
 1935 hyrde där övervåningen. Hade affären till 1952=28 år; övertogs av en annan Ingrid Svensson
 (Broder är Allan Löf) f.24.10.1907, D.6.1.1989. (Interiör Frisersalong se Foto F-ng Pers.sid.34)
 Dagmarsberg fått namnet av att huset började byggas 1914 av Polis "Ludde Herrman (Foto F-ng Pers.
 sid.45 upp) som hade en dotter Dagmar f.1909. Bygget övertogs och fullföljdes av Handlare Emil Skog-
 lund i Doverstorp som sålde 1918 till Skohandlare Tvetström (se text nästa sida) (även därtill om
 Eskilstunaboden: i Hfl 1917-25: Ny affär II Eskilstunaboden (struket) Infl.från Fors Södermanland
 1921 -Bor Auroravägen 3- Järnhandlare innehavare August Larsson f.1894 i V.Vingåker, utfl.till Fors
 1924. Infl.från Wara 1923: Biträde Axel Einar Johansson f.1900 i Levene Skaraborgs län, utfl.till
 Akervalla Brinells väg 5; där Handelsföreståndare för Eskilstunaboden. N.T. 8.11.1978: "Snart klart
 att riva Bergslagsvägen 16 ("Fiskarns") är närmaste granne till fritidsgården (Läkarvillan) en tygaffär
 har nyligen flyttat ut, förr fanns frisersalong". Tvetströmshuset Bergslagsvägen 14, revs 1978,
 och Adolfsnäs Bergslagsvägen 16 revs 1979. OBS tvätten på tork mellan Elim och Folkets Hus.
 I Villa Adolfsnäs ("Fiskarns") i vänstra delen i markplan öppnade Finspongs Konsumtionsförening sän
 första affär på hösten 1915; blev snart för trång och inköpte Handelsföreningens filial vid Kalk-
 ugnsvägen (se Foto Ännen sid.56a-b) och startade där den 1.1.1919. I den då ledigalokalen här öppnade
 Ingrid Svensson sin Modeaffär den 10.4.1924 (se ovan) i samma hus till höger i markplan öppnade Fri-
 da Hansson Café (se skylt Foto sid.81 ned) Annons Ö.D.23.9.1915: Vid F-ng öppnas konditori, kaffé
 och finbageri fredagen den 24:e ds. Kaffe, the och choklad tillhandahållas samt dagligen färskt
 kaffebröd, wienerbröd, bakelser och thebröd. Beställningar emottages på efterrätter, tårter och
 pånsdagskakor. OBS uti Fiskhandlare Svenssons nya hus å Högbýgärdet. Frida Hansson.

— Efter konsumt 1919
 till April 1924 var Berg-
 slags Skafferi i lokalen.

Villa ADOLFSNÄS (senare Bergslagsvägen 16)

Skattebetalare: Finspong Bilstation

Ägare:

Gustaf Adolf Svensson, f 1867 20/12 i Hannäs sn, d 1937 17/10 i Finspång, Risinge sn (av hjärnblödning), gift 1892 6/6 med

O.F. 11:e Sept.
1915. Huset där

Centrumhuset: Loppisvägen. Baptist-Finspångskyrkan sedan 2015
2:e Sept. 18. På Fredag 9 mil. utbyggd

sn, d 1959 22/9 i Stor-

Ingrid Svenssons
Modeaffär öppnat
10.4.1924.

Kari Arvid Svensson, f 1896 1/7 i Hannäs sn, g 1923 6/10 m

Maria Linnéa Andersson, f 1897 1/8 i Risinge sn. Arvid var drosk-ägare och innehavare av Finspongs Bilstation.

Familjen inflyttade till Risinge 1906 1/5 från Yxnerum sn och bosatte sig vid Varvet. Samtidigt inflyttade från Yxnerum Augusta Emilia Svensson, f 1888 19/9 i Hannäs sn. Hon gifte sig 1910 6/8 med skogvaktaren Karl Hjalmar Persson från St.Malm sn och flyttade dit 1910 24/10.

I Risinge församl.bok står Svensson som arbetare och familjen är införd bland brukets övriga arbetare. Yrket med tiden ändrat till fiskare. År 1914 16/11 förs familjen över från "Metallverken" till boende bland villor, men utan namn på villan. Först i församl.bok 1917-1925 står Svensson som ägare till och boende i villa Adolfsnäs. Detta innebär att familjen 1914 flyttade in i sin nya villa i Finspång vilket bekräftats av sonen Arvid (se nedan). Svensson kallades alltså fiskare, men det är knappast troligt att han fiskade sedan han flyttat till Finspång. Snarare var han fiskhandlare, bl.a. sålde han varje lördag fisk på torget.

I församl.bok 1914-1916 omtalas även följande som boende i villan:
Frida Charlotta Hansson, konditor, f 1881 12/5 i Järnboås sn, Örebro län, inflyttad till Finspång 1915 18/9 från Saltsjöbaden,
Elna Cicilia Viktoria Lindberg, uppasserska, f 1897 28/1 i Vånga sn, infl. redan 1915 29/1 fr. Kullersta sn, utfl. 1916 29/11 till Järnboås,
Hulda Carolina Larsson, biträde, f 1891 28/4 i Nora Bergsförs., Örebro län, infl. 1916 14/11 från Järnboås,
Hilma Anette Lindberg, f 1901 8/5 i Vånga sn, infl. 1917 18/1 från Järnboås.

Arne Bard har intervjuat Arvid Svensson, som berättat att hans far fick kontakt med Finspångsbor genom att Styckebruket köpte träkol i Yxnerum. Han fick då veta att arbete fanns i Finspång och flyttade hit med familjen och systemen 1906. De fick direkt bostad vid Varvet, där Svensson blev fiskare. Arvid berättade att de för att från Varvet nå Finspång fick ro över sjön och sedan gå järnvägen. För att få utnyttja järnvägsspåret som gångväg fick man betala 5 kronor per familj och år till järnvägsbolaget. Arvid har också berättat att de flyttade upp till villa Adolfsnäs i Finspång hösten 1914. Fe

Villan hade två affärslokaler, en på västra och en på östra gaveln. Följande firmor torde ha funnits där de första åren:

På västra gaveln:

1915-1919. Finspongs Konsumtionsförening. Startade 1915. Köpte 1918 Handelsföreningens Högbyfilial. Handelsföreningen hade dock annons i ÖD 4/12 1918 om slutförsäljning i bosättningsaffären på Högbygärdet samt den 2/1 1919, då filialerna i Lotorp och Högby rekommenderas. Tillträde torde därför ha skett i början av 1919.
1919-omkr. 1924. Berglings Skoaffär. Annon i ÖD 25/4 1919 att affären finns i "f.d. Konsums lokal."
1924-..... Ingrid Svenssons Modeaffär. Enl. annons i ÖD 9/4 1924 öppnas affären 10/4 "i samma hus som Finspongs Bilstation."

På östra gaveln:

Från hösten 1915, Frida Hanssons Kafé/Konditori. I ÖD 7/1 1919 annonserar Frida Hanssons Konditori. Utan adress.
Senare en tid. Fiskarns Kafé. Finspongs Bilstation annons 20/6 1919.

Vänd

1996 12 16 D.E.

Pingstkyrkan och Baptistkyrkan sloga samman år 2015 till Centrumkyrkan.
På år 2018 skänktes byggnad på Bsk kyrkan till Centrumkyrkan för 9 miljoner.

Bettina Ljunger

GEORGE DAHL

VY AV FINSPONGS ÖVRE CENTRUM C:a 1920. I mitten Samlingshuset byggt 1910, till v. Villa Solhem byggt C:a 1915, Dagmarsberg 1914, på gaveln häråt står "Finspongs Skomagasin", sedan Adolfsnäs byggt 1915. Längst till v. del av Elimkyrkan byggt 1915. Längst till h. "Nya Hotellet" 1915 och v. därom Villa Solgården 1916. Till v. körbron till Högbylogen. OBS skidspår i centrum (se skidfoto här Ämnen sid. 110) Foto enl. stämpel Georg Dahl.

Ny kyrka, 1915-18, byggd i Finspång

Från v. Baptistkapellet "ELIM" invigdes i Dec. 1915 med sittplats för 160 pers. hade kostat 16,500:- + tomten 1,400:- (ny Baptistkyrka byggd här 1975) till v. i källarvåning Skylt "F.G. Hellbergs Mejeriaffär" från 1945 till C:a 1965 innehavare Rut Karlsson f. Ekvall. I mitten "Fiskarn" G.A. Svenssons hus byggt 1915 (företag i Sundshagen "Varvet") sonen Arvid f. 1896 startade här 1919 Finspongs 1:a Taxirörelse Skylt "Finspongs Bilstation" står ovanför ingången. I högra delen öppnade 1915 Frida Hansson Cafe som hon drev till 1918 då hon gifte sig med E.A. Dahlgren, Cafeet övertogs då av G.A. Svensson till C:a 1933 då det blev Frisersalong. I Konsums f.d. lokaler till v. var senare Ingrid Svenssons Modeaffär och sist "Stuvbiten". Till h. "Tvetströmshuset" var påbörjat av Ludvig Herrman 1914, slutfört av Emil Skoglund. STAL hade en tid ungarlar boende i övervåningen. Skohandlare Tvetström hyrde lokal för Skoaffär men bodde 1917 i Svärds hus. N.T. 18.7.1918: "Villafastigheten Dagmarsberg har av Handlanden Emil Skoglund i Doverstorp försålts till Skohandlare Gunnar Tvetström för 2,600:- tillträde 1. 10.1918. Tvetström har företag i flera år i samma hus drivit en större Skoaffär", var i den h. delen. Till v. "Eskilstunaboden" Ö.F. 1.5.1926 "numera upphört" var senare Eklunds Färghandel. Tvetströmshuset revs 1978, och Villa Adolfsnäs revs våren 1979.

LÄKARVILLAN Bergslagsvägen 18, Kvarteret Läkaren N:o 5. Uppbyggt 1923. Infl. Skenninge 6.11.1923 Doktor Oscar Berthner f.1885 i Malmö, var till sin pensionering 1949, sedan Torsten Gardell till sin pensionering 1959, sist Hans Dietrich Kunse som utfl.till Stockholm våren 1966. Blev 1971 F-ngs 1:a fritidsgård, var Pensionärernas fritidslokal 1975, revs 1980. Foto Ove A-sson.

VILLA SOLHEM Bergslagsvägen 10. Uppbyggt C:a 1915 av Underverkmästare Anders Fredrik Hellgren f.1846 i Aker; hitkom från Norra Gatan 3 "Röda Stugan" avled 7.7.1916, 70 år och hans fru Kristina avled 14.8.1917, dotter Agnes f.1872 hit 1918 då änka, utfl.till Karlslund (vid Torget) Syster Adele f.1875, Småskollär:na utfl.D:o båda år 1921. Inköptes av N.Ö.J. hitkom 1922 Kamrer Ake Möller f.1883 i Jönköping (kom till F-ng 1905 som Kassör vid Järnvägen) utfl.till Norrköping 1930. 1931 hitkom från V.Mariadal Lokalredaktör för Östergötlands Dagblad Otto Carlmo f.1894 i Drothem (se Foto F-ng Pers.sid.58 ned och Foto Div.sid.34e) Han avled i Febr.1946. Hitkom då som lokalredaktör Helge Pettersson f.1903 i Norrköping, D.14.1.1982. N.T. och Ö.D. slogs ihop 1959 och blev då här känt som "N.T.-huset". Till h.uthus till Solhem, till v.Swärds hus Sofiero, mellan Solhems byggnader Dahlgrens Solgården. Foto ur N.Ö.J.-bok 1924 heter då Järnvägen 17.

ANDERS FREDRIK HELLGREN (son till Johan Fredrik Hellgren och Erika Mathilda Setterberg), f 1846 30/11 i Gökstjörp, Åkers socken, d 1916 7/7 i Finspång, Risinge sn, gift 1871 19/2 i Risinge sn med KRISTINA KAROLINA RICKERT, f 1843 14/8 i Fellingsbro sn, d 1917 14/8 i Finspång, Risinge sn (Bou 1917 10/11).

BARN (alla födda i Finspång, Risinge sn):

1. Karolina Amalia, f 1871 2/3, d 1876 17/1
2. Agnes Erika, f 1872 13/11, d i Finspång 1933 12/11, ogift
3. Anna Adèle, f 1875 11/2, d i Finspång 1963 8/4, småskollärarinna i Finspång, ogift
4. Frida Maria, f 1877 30/5, d i Kristinehamn 1939 30/9, småskollärarinna i Finspång, g 1908 25/1 i Risinge sn m ing. Karl Fredrik Borg, f 1877 20/6 i Vetlanda sn. Son Ragnar, f 1911 24/6, d i början av 1990-talet. Familjen flyttade 1914 18/9 till Kristinehamn.

Fosterson:

Oskar Vilhelm Sörman, f 1886 14/1 i Fellingsbro sn, järnarbetare, flyttade 1907 27/12 till Kungsholms förs. i Stockholm.

FREDRIK HELLGREN

Fredrik Hellgren inflyttade 1861 med föräldrarna från Stavsjö till Finspång och blev järnarbetare vid Styckebruket, där fadern sedan slutat av 1860-talet var underverkmästare. År 1869 26/1 utflyttade Fredrik till Köping och återkom till Finspång från Arboga tillsammans med sin blivande hustru 1871 20/1. Redan följande dag tog de ut lysning till äktenskap och gifte sig den 19/2. Fredrik utsågs till underverkmästare 1873, 27 år gammal. År 1882 valdes han till ordf. i "Hundramannaföreningen vid Finspångs Mekaniska verkstad", en sjuk- och begravningskassa, som bildats 1876. Han var även verksam i skarpskytterörelsen. Mot slutet av 60-årsåldern (omkr. 1913-1914) lät han uppföra villa Solhem, den villa som 1921 köptes av NÖJ som kamrersbostad och som från slutet av 1920-talet blev Österg. Dagblads lokalredaktion under adress Bergslagsvägen 10. Fredrik dog 7/7 1916, så han fick inte länge njuta av sin nya bostad.

Fredrik Hellgren
som skarpskytt

Villa Solhem, byggd omkr. 1914

DEMONSTRATIONSTAG 1:a Maj 1966 passerar Folkets Husområdet. Övre bild spelar Skolmusikkåren, nedre Frälsningsarméns och Missionskyrkans musikanter. Höger om damens lila hatt Urban Gustafson; fru Annie fotograf. Synes "Contan", Högbyhäll, Gunnebo och Läkarvillan, samt Anstörps kiosk. Obs det stora intresset från allmänheten. Kopior från diabilder gjorda i September 2006.

Finspong. Samlingshuset.

SAMLINGSHUSET; föregångaren till CENTRUMHUSET uppfört 1909 av AB Nya Stockholms Vapenfabrik och Stens Bruk invigdes 5.1.1910. Foto ovan C:a 1913 till h.Högbyskolan invigd den 21.10.1912 av Stadsrådet Fridtjuv Berg. Foto nedan från 1920-talet, längst till h.del av "Nya Hotellet", Högbyskolan med uthus och villa "Solgården".

ÖSTGÖTEN den 22.9.1908: "ETT FOLKETS HUS VID FINSPONG. Ännu en samlingssal kommer med det snaraste att uppföras vid Finspong. För ändamålet har Stens Bruks AB och Vapenfabriken i Finspong afsatt 10,000:- hvardera. Lokalen, som får ett centralt läge å det s.k.Högbygdärdet, är avsedd för såväl föreläsningar som fackförenings-sammanträden och dylikt. Byggnaden kommer att uppföras af trä enligt af Ing.Borg i Finspong uppgjord ritning och skall inrymma en större samlingssal med sittplatser för 500, en mindre sal och ett större kök på nedre botten samt bostad för vaktnästare på öfre våningen."

Från v. SAMLINGSHUSET byggt 1909, kommunalhus till 1919, bakom Villa Dagmarsberg, på väggen står "Finspongs Skomagasin" Skohandlare Karl Gunnar Tvetström f. 1884 i Kumla startade affären 1916. Till h. "Nya Hotellet" byggt 1915, kommunalhus från 1919, sedan Villa Dahlgrens Solgården byggt 1916, och närmast bakom Swärds Villa Sofiero. Foto C:a 1920. Canonkopia 10.8.2019 ur I.M:s samling.

DAHLGRENS KONдитORIS TRÄDGÅRDSSERVERING med musikpaviljong var på 1930-40-talen en mycket populär samlingspunkt för Finspongsbornas fritidsnöje med kaffeservering och musikunderhållning. Canonkopia 10.8.2019 ur I.M:s samling.

VYKORT SKRIVET KÖPMA 30.6.1938. Från v. "Läkarhuset" byggt 1923 se sid.82 upp, sedan Villa Adolfsnäs och Dagmarsberg. OBS ingen biltrafik genom centrum! Samma vy foto Ämnen sid.69 ned. Canonkopia 10.8.2019 ur I.M:s samling.